

Ultimat koematras bevalt koeien goed

Koeien liggen graag op de Ultimat-matras van Comfort Solutions, zo blijkt uit een test van de Animal Sciences Group.

De Ultimat matras doet niet onder voor andere matrassen. Zo blijkt na een test van de Animal Sciences Group en uit ervaringen van de bedrijfsboeren van Aver Heino.

De Animal Sciences Group vergeleek de Ultimat op Aver Heino met vier andere matrassen. Naast de Kraiburg rubber noppenmatras, het Atlanta waterbed, de Animate en de Comfy Cushion legden de onderzoekers in november 14 nieuwe Ultimat matrassen in de stal van het praktijkcentrum neer. De andere matten lagen er al sinds 2002 en zijn inmiddels al vijf jaar oud. In totaal waren tijdens de test 58 boxen met ligmatten bedekt. Tijdens deze test liepen er 85 melkkoeien in de stal, die net zoveel ligboxen tot hun beschikking hadden. Twee maanden lang mochten de dieren wennen waarna ze middels videocamera's vanaf de balustrade boven twee melkrobots in de stal in de gaten werden gehouden. De videobeelden lieten zien waar de koeien lagen en zo werd de totale bezetting van alle boxen en matrassen bekeken.

▪ Hogere bezetting

De Ultimat is gemaakt van gerecycled elastisch rubber. De mat is 5 cm dik en heeft een 3,5 mm dik rubberdoek als toplaag. Dat doek is overigens met een weefsel versterkt en heeft een weefselprint aan de bovenkant. Comfort Solutions levert de mat voor 120 euro per strekkende meter. Daar komt nog wel

bevestigingsmateriaal en montage bij. Daarmee is de mat iets duurder dan andere, al langer leverbare matrassen. Uit de waarnemingen blijkt dat de vijf jaar oude en daardoor minder comfortabele matrassen, het rubbermatras, het waterbed en de Comfy Cushion, voor bijna 35 procent van de tijd bezet waren. Dat leeftijd niet altijd wil zeggen dat de koeien er niet graag meer op liggen bewijst een ander oud matras, de Animate. Dit matras had namelijk de hoogste bezetting: 61 procent. De nieuwe Ultimat, waar de hele test om draaide, had een lagere bezetting dan de Animate, maar hoger dan de andere matrassen. Het had een bezetting van 48 procent. Opvallend, want de koeien liggen graag op een vertrouwde ondergrond.

▪ In de nacht

Ook blijkt uit de bevindingen dat de bezetting van deze twee matten, de Ultimat en de Animate, overdag continu hoger was dan de bezetting van de andere matrassen. 's Nachts werden ook de andere matrassen beter bezet. Niet zo gek, want vanwege de 100 procent bezettingsgraad van de stal, moesten de koeien wel op de overgebleven plaatsen gaan liggen of blijven staan. Toch hoeft een verminderde bezetting van ligboxen op verschillende plaatsen in de stal niet meteen op fouten in de boxbedekking te wijzen, geeft de onder-

zoeker aan. Vooral ligboxen in slecht geventileerde zones en in de buurt van drukbezochte plaatsen, zoals drinkbakken, zijn meestal minder vaak bezet. De onderzoeker plaatst nog meer kanttekeningen. Zo kan ook de leeftijd van de vergelijkingsmatrassen van invloed zijn op het resultaat. Immers, een oud matras is niet meer zo veerkrachtig. Koeien zouden daardoor liever voor een veerkrachtiger, nieuw matras kunnen kiezen. Voor de onderzoeker zijn dat redenen genoeg om zijn werk niet het predikaat 'proef' op te plakken. Daarvoor was de opzet niet wetenschappelijk genoeg. "Maar het geeft wel een goede indicatie", schrijft hij in het verslag.

▪ Strooisel

De bedrijfsboeren, Ben Timmerman en Henk Brinkhuis, hebben ondertussen meer dan een half jaar ervaring op kunnen doen met de Ultimat-matras. Ze zijn tevreden. Het comfort is ruim voldoende en het bovendoek is ook goed schoon te houden. Met uitzondering van de achterkant waar wat strooisel een voorkeur heeft. Het ruwe profiel van de mat maakt het reinigen van een bevulde mat moeilijker zonder strooisel. Ook zou de ruwere mat voor kale plekken aan de hakken kunnen zorgen, al zag de onderzoeker daar niets van tijdens de test.

Andere melktechniek bespaart Lagekostenbedrijf half uur melktijd per week

Door in de melkstal op het Lagekostenbedrijf een hoogliggende melkleiding te simuleren en met een hoger vacuüm te melken is een tijds winst van 3,6 procent te realiseren. Dat komt neer op een half uur per week, zo blijkt uit onderzoek van de Animal Sciences Group.

▪ Wisseltijd

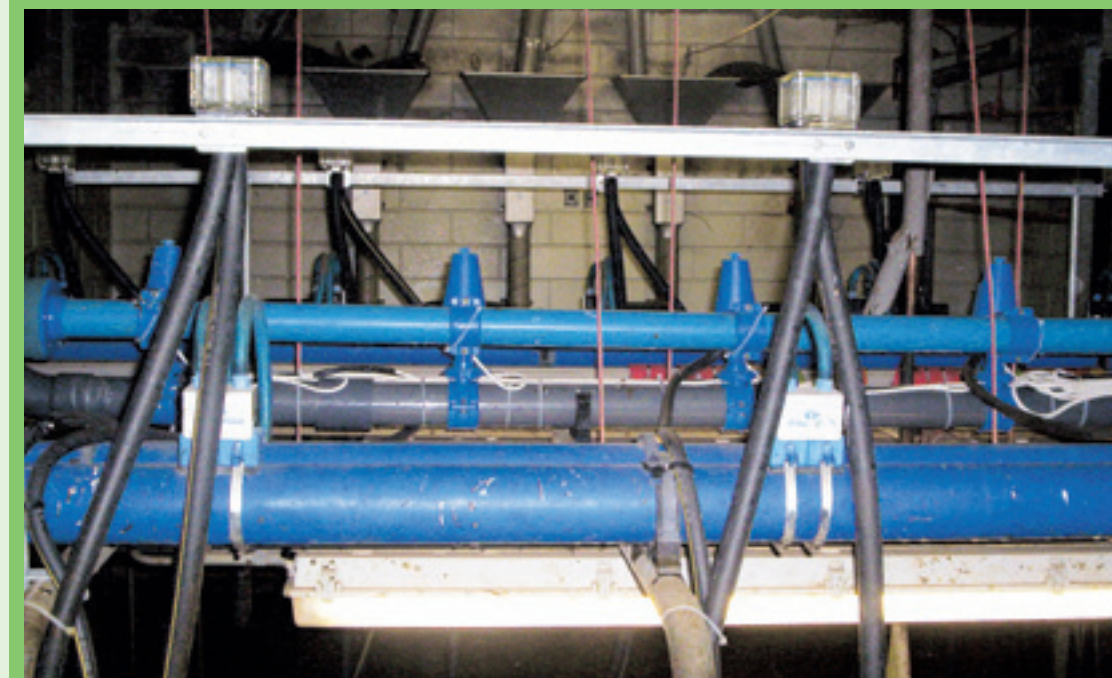
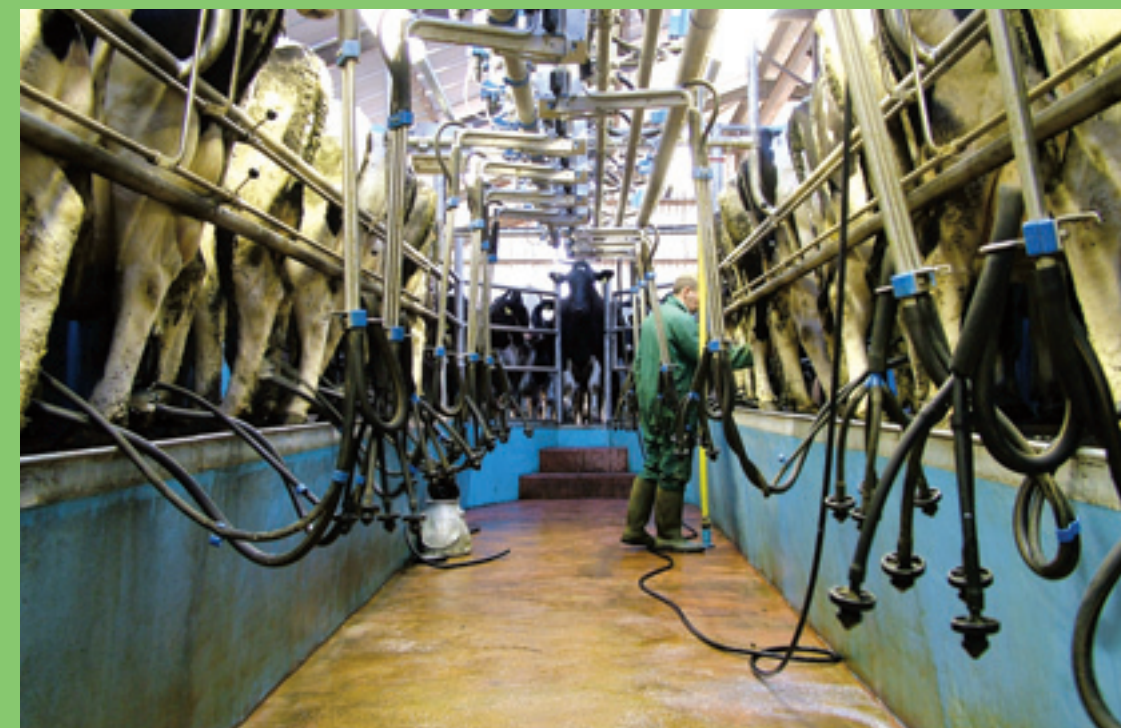
Het valt de onderzoekers namelijk op dat de wisseltijd, de tijd die de koeien nodig hebben om binnen te komen, van grote invloed is op de uiteindelijke totale melktijd. Komen ze vlot naar binnen dan win je veel tijd. Tijdens de meting kostte het

wisselen meer tijd dan normaal wat door een paar koeien veroorzaakt kan worden. Maar een echte verklaring hebben de onderzoekers niet. Hou je geen rekening met de wisseltijd dan win je door het aanpassen van de melkstal 7 minuten op de 50 melkkoeien.

▪ Automatische afname

Maar ook dat is de definitieve waarde niet. Omdat tijdens de tijdstudie door de matige kwaliteit van het biologische ruwvoer de melkproductie met 1,8 kg daalde, moesten de onderzoekers nog een correctie uitvoeren. Immers, een lagere gift heeft

Vanaf februari dit jaar tot en met de sluiting van het Lagekostenbedrijf op de Waiboerhoeve in mei, molk de bedrijfsboer met een aangepaste melkstal. De melk werd namelijk 1,80 m opgevoerd en het vacuüm werd afgesteld op 48 kPa. Allemaal maatregelen die voor een kortere melktijd moesten zorgen. Veehouderij Techniek berichtte er in het vorige nummer al over. Schatte de bedrijfsboer de tijds winst toen op vijf minuten per keer, uit het definitieve onderzoeksrapport blijkt dat toch beduidend minder te zijn. Per keer melken werd namelijk een tijds winst van 1 minuut geboekt. Maar dat is niet de definitieve tijds winst.

De gangbare Dairymaster melkstal (boven) kenmerkt zich door een hoogliggende melkleiding. De melkstal van het Lagekostenbedrijf in Lelystad heeft zo'n melkleiding niet. Daarom werd de hoge ligging gesimuleerd door middel van een melkverzamelreservoir (onder) boven de koeien. Daarna gaat de melk weer naar beneden.

zijn weerslag op de machinemelktijd, de tijd dat een melkstel onder het uier hangt, en op de melksnelheid. Uiteindelijk bleek de tijds winst inclusief wisselen 3,6 procent te bedragen. Dat komt neer op twee minuten per keer melken: een half uur per week. Het installeren van automatische afname had zeker zoveel tijds winst opgeleverd, concludeert de onderzoeker. Het viel hem ook op dat meer koeien een ring boven aan de speen kregen na de aanpassingen. Het hoge vacuüm, de matige productie maar ook blindmelken kunnen daarvan de oorzaak zijn.